

Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM)

VN/19615/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi ilmailulain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Tarkastuslentäjän vahingonkorvausvastuuta tulee rajoittaa

- FA suhtautuu myönteisesti siihen, että tarkastuslentäjän korvausvastuuta rajoitetaan.
- Tarkastuslentäjän vahingonkorvausvastuuta koskevaa säännöstä tai ainakin sen perusteluja tulee selkeyttää siltä osin, onko tarkoitus rajoittaa tarkastuslentäjän vastuuta myös tarkastuslennolla käytettävälle lentokoneelle aiheutuvien vahinkojen osalta.

Finanssiala ry (FA) huomauttaa, että FA:ta, vakuutusyhtiöiden edunvalvontajärjestöä, olisi suotavaa kuulla silloin, kun lainsäädäntöä muutetaan korvausvastuun määräytymisen tai muiden vakuuttamiseen vaikuttavien seikkojen osalta. FA:lta ei tämän lakimuutosehdotuksen yhteydessä ole pyydetty lausuntoa siitä huolimatta, että luonnoksessa hallituksen esitykseksi mainitaan muutoksen vaikutuksesta vakuuttamiseen. Tästä huolimatta FA lausuu kunnioittaen seuraavaa:

Tarkastuslentäjän vahingonkorvausvastuu (Ilmailulain 137 a §)

FA suhtautuu myönteisesti siihen, että tarkastuslentäjän korvausvastuuta rajoitetaan. FA haluaa kuitenkin nostaa esiin seuraavat huomiot luonnoksessa esitettyyn tarkastuslentäjien vahingonkorvausvastuuta koskevaan säännösluonnokseen:

Koska tarkastuslentäjän tehtävä siirtyy julkisen puolen palvelusta yksityiseksi palvelusuoritukseksi, on tarkastuslentäjän vahingonkorvausvastuun rajoittaminen FA:n näkemyksen mukaan tarpeellista. Säännös jättää kuitenkin jonkin verran epäselväksi, mihin kaikkeen rajoitus ulottuu. Tarkastuslentäjän osalta mahdolliseen korvausvastuuseen johtavat vahingot voidaan jakaa kolmeen eri kategoriaan: kolmansille osapuolille aiheutuviin vahinkoihin, tarkastuslennolla käytettävälle lentokoneelle aiheutuviin vahinkoihin ja koneessa kuljetettaville matkustajille tai tavaralle aiheutuviin vahinkoihin.

Kolmansien osapuolien, esimerkiksi lento-onnettomuuden yhteydessä, kärsimien vahinkojen osalta tarkastuslentäjä voi olla ilmailulain 136 §:n mukaisen käyttäjän ominaisuudessa yhdessä omistajan ja haltijan kanssa huolimattomuudestaan riippumatta yhteisvastuussa vahingosta, joka ilma-aluksen käyttämisestä ilmailuun aiheutuu henkilölle tai omaisuudelle, jota ei kuljeteta kyseisessä ilma-aluksessa. Tätä vastuuta on perusteltua rajoittaa tarkastuslentäjän osalta luonnoksessa esitetyn perustein ja tavoin. Koska ilmailun vakuuttamisesta säännellään yleisesti Euroopan Unionin tasolla, ja ilmailu on pääsääntöisesti pakollisen vastuuvakuuttamisen piirissä, tarkoittaa tarkastuslentäjän vastuun rajoittaminen tältä osin sitä, että varsinaisen ilmailun vakuuttaneen takautumisoikeutta rajoitetaan tarkastuslentäjään nähden.

Tarkastuslennolla käytetyn lentokoneen osalta vastuun rajaaminen voi sen sijaan olla hankalampaa.

Ehdotetun säännöksen 137 a §:n mukaan

Tarkastuslentäjän korvausvastuu tarkastuslennolla aiheutuneesta vahingosta on enintään 100 000 euroa vahinkotapahtumaa kohden edellyttäen, että vahinkoa ei ole aiheutettu tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta.

Tarkastuslentäjän vahingonkorvausvastuusta säädetään muilta osin 136 §:ssä.

Mainitussa ilmailulain 136 §:ssä taas säädetään, että korvausvastuuseen sovelletaan vahingonkorvauslain säännöksiä jäljempänä säädetyin poikkeuksin. Koska vahingonkorvauslaki ei koske sopimusperusteista vastuuta, on mahdollista, ettei säännös rajoittaisi korvausvastuuta sen lentokoneen vaurioista, jolla tarkastuslento suoritetaan. Yksityistetty tarkastuslentopalvelu tehdään jonkinlaisella sopimuksella tarkastuslentoa tarvitsevan kokelaan kanssa. Tähän tarvittavan lentokoneen on luultavimmin hankkinut kokelas itse, esimerkiksi vuokraamalla sen. Yksityisen omistajan lentokoneen rikkoutumisriski vaikuttaa tässä asetelmassa sopimusperusteiselta. Tavanomaisessa liiketoiminnassa, kuten vaikkapa auton vuokrauksessa, sovitaan riskistä ja sen vakuuttamisesta vuokranantajan kanssa. Ellei lain vastuunrajoitus ulotu tarkastuslennolla käytössä olevaan koneeseen, sen riskistä ja sen rajaamisesta olisi parasta sopia tarkastuslennon palvelusopimuksessa. FA:n näkemyksen mukaan tarkastuslentäjän vahingonkorvausvastuuta koskevaa säännöstä tai sen perusteluja tulisikin selkeyttää siten, että on selvää, rajoitetaanko säännöksellä tarkastuslentäjän vastuuta myös tarkastuslennolla käytettävälle lentokoneelle aiheutuvien vahinkojen osalta.

FA ei ota kantaa siihen, miten tarkastuslentäjän vastuun rajoittaminen vaikuttaa kuljetettaville matkustajille tai tavaralle aiheutuvien vahinkojen korvaamiseen, koska näistä säännellään kansainvälisillä yleissopimuksilla.

FINANSSIALA RY

Hannu Ijäs